

**PROGRAMMA VAN MAATREGELEN BIJ
ARCHEBO-RAPPORT 2021A365**

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN VILVOORDE - HELDENPLEIN

J. CLAESEN, B. VAN GENECHTEN,
E. AUDENAERT & K. BOUCKAERT

MEI 2021

1 ALGEMEEN

Administratieve gegevens / Technische Fiche

Onderzoek:	Programma van maatregelen. Vilvoorde - Heldenplein																								
Opdrachtnemer:	ARCHEBO bvba Merlnest 5 3470 Kortenaak																								
Projectleiding:	Jan Claesen																								
Erkend archeoloog:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00014																								
Locatie:	Vlaams-Brabant, Vilvoorde, Heldenplein- Witherenstraat																								
Coördinaten :	<table border="1"> <tr> <td>A</td> <td>X</td> <td>154091,601</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Y</td> <td>179606,079</td> </tr> <tr> <td>B</td> <td>X</td> <td>154140,194</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Y</td> <td>179564,919</td> </tr> <tr> <td>C</td> <td>X</td> <td>154057,971</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Y</td> <td>179559,969</td> </tr> <tr> <td>D</td> <td>X</td> <td>154132,454</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Y</td> <td>179550,743</td> </tr> </table>	A	X	154091,601		Y	179606,079	B	X	154140,194		Y	179564,919	C	X	154057,971		Y	179559,969	D	X	154132,454		Y	179550,743
A	X	154091,601																							
	Y	179606,079																							
B	X	154140,194																							
	Y	179564,919																							
C	X	154057,971																							
	Y	179559,969																							
D	X	154132,454																							
	Y	179550,743																							
Kadastrale percelen:	Vilvoorde, Afdeling 2 , Sectie D, perceelnummers 597T en 597S																								

Figuur 1: Situering van het onderzoeksgebied op GRB-basiskaart (Geopunt, 2020)

2 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Het programma van maatregelen geeft een gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen voor de omgang met archeologisch erfgoed bij bodemingrepen. Het beschrijft de aard van deze maatregelen en de uitvoeringswijze van de eventuele maatregelen.

Aanleiding van het vooronderzoek

Op het projectgebied van ca. 1.833 m² zal zowel een bestaand gebouw gerenoveerd worden, een ander gebouw gesloopt worden en vervangen worden door een nieuwbouw met bijhorende omgevingsaanleg in teken van een nieuw centrum voor jeugdhulp.

Wat de renovatie van het bestaande gebouw betreft zal het skelet met de buitengevels behouden blijven. De tussenvloeren zullen verwijderd worden en er zullen nieuwe openingen gemaakt worden in de gevel. Voorlopig blijft het dak behouden, alhoewel dit misschien nog gewijzigd kan worden in de toekomst.

Voor de nieuwbouw zal een riolering voorzien worden op een totale lengte van 420 m, die zal aangesloten worden op de bestaande riolering langsheen de Witherenstraat en dat van het Heldenplein. Het Heldenplein en de Stationlei krijgen in de toekomst een grondige make-over, waarbij het bestaande rioleringsstelsel eveneens wijzigingen ondergaat. Op de bijgevoegde plannen wordt het bestaande stelsel weergegeven, vóór aanvang van de werken op het Heldenplein. Tevens zal er binnen dit project ook een hemelwaterput geïntegreerd worden op het waterstelsel. De funderingen van de nieuwbouw bedraagt 180 m (gebaseerd op footprint x 80 cm). De nieuwbouw langsheen de Witherenstraat zal op paalfunderingen gezet worden, naast het behoud van de bestaande funderingen. De exacte diepte van riolering, de hemelwaterput en de paalfunderingen is tot op heden nog niet gekend.

Voor de omgevingsaanleg wordt niet verwacht dat er extra uitgegraven hoeft te worden na opbraak van de bestaande verharding. Er zal voornamelijk groenzone gecreëerd worden in ontworpen toestand. Hierdoor is voor het deel omgevingsaanleg geen grondverzet geteld. De bodemingrepen zullen hier beperkt blijven tot 10 à 30 cm diep in de bodem.

Op de bodemkaart wordt het terrein gekarteerd als OB (onder bebouwing), in de ruime omgeving wordt de bodem gekarteerd als Ldcz (matig gleyige zandleemgronden met sterk gevlekte textuur B horizont die grover of licht worden in de diepte), Lep (sterk gleyige gronden op zandleem met reductiehorizont zonder profielontwikkeling), Efp (zeer sterk gleyige gronden op klei met reductiehorizont zonder profielontwikkeling), Eep (sterk gleyige kleigronden met reductiehorizont zonder profielontwikkeling), vSep (natte gronden op lemig zand zonder profielontwikkeling, met een veensubstraat) en AbB(o) (droge leemgronden met structuur B of textuur B horizont en een sterk antropogene invloed). Het projectgebied ligt op een noord-gerichte helling aan de Zenne- en Trawoolbeek-vallei. De Zenne stroomt vanaf ca. 230 m ten zuidwesten van het projectgebied, de Trawoolbeek vanaf ca. 270 m ten zuiden van het terrein. Het projectgebied ligt volgens het Digitaal Hoogtemodel tussen ongeveer 14,5 en 16,5 meter boven de zeespiegel.

De topografische en hydrografische ligging van het terrein zijn ideaal voor steentijdsites. Er is dan ook een hoog potentieel voor het aantreffen van dergelijke sites. Sporensites kunnen eveneens verwacht worden. Deze sporensites kunnen in meerdere niveaus voorkomen zodat complexe stratigrafische eenheden mogelijk kunnen worden aangetroffen.

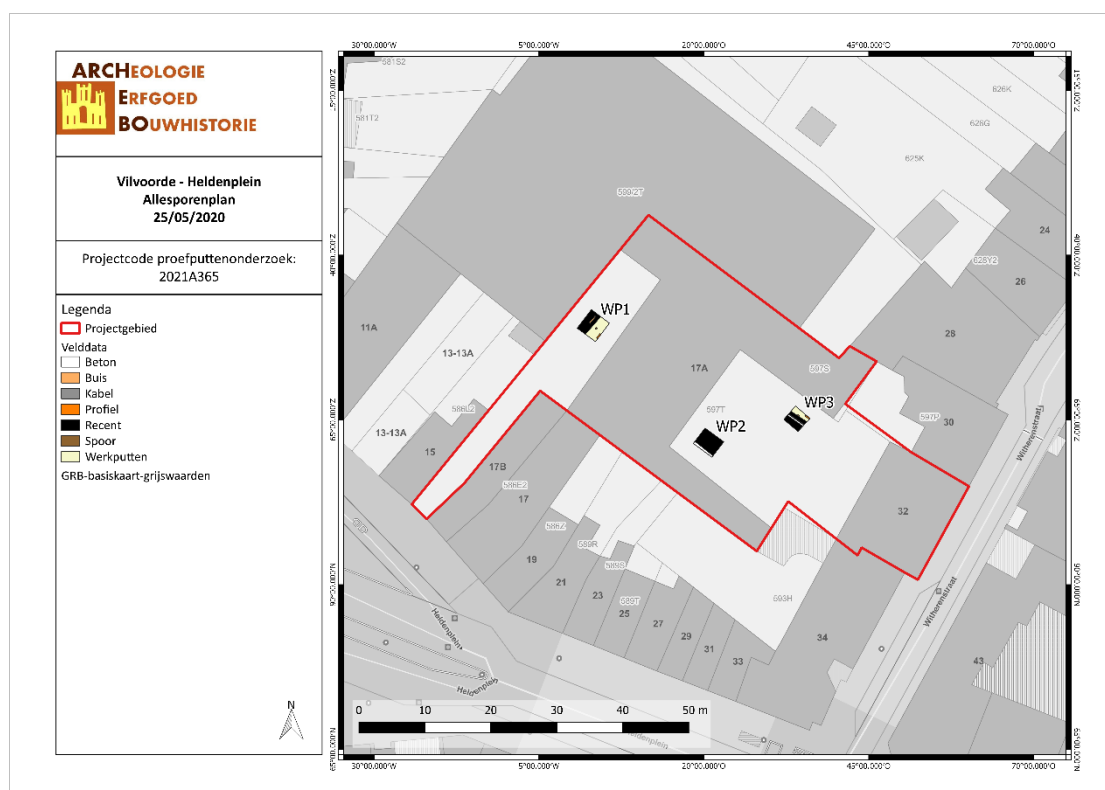
Resultaten van het vooronderzoek met ingreep in de bodem

Op het terrein zal door de opdrachtgever de renovatie van een bestaand gebouw gerealiseerd worden, de sloop van een ander gebouw met nieuwbouw in de plaats en bijhorende omgevingsaanleg.

Tijdens het proefputtenonderzoek bleek het terrein heel wat antropogene invloed gehad te hebben, waardoor de natuurlijke bodemopbouw niet meer aanwezig is. Dit is evenwel niet onverwacht, aangezien het projectgebied zich bevindt binnen het historisch stadscentrum en bijgevolg sinds lange tijd menselijke invloed gekend heeft.

Er werden tijdens het vooronderzoek met ingreep in de bodem twee archeologische sporen aangetroffen. In werkput 1 werd een paalkuil teruggevonden (SP1). Ook in werkput 3 werd een deel (de helft?) van een mogelijk spoor aangesneden (SP2). In de sporen werden geen vondsten aangetroffen, waardoor een datering onduidelijk is. In laag L3 in werkput 1 werden twee scherven gevonden die in de post-middeleeuwse periode geplaatst kunnen worden.

Over het algemeen vertonen de werkputten evenwel een zeer grote graad van recente versterking. Op basis hiervan is te concluderen dat de potentiële kenniswinst van het terrein naar vervolgonderzoek laag is en dus kosten-baten gezien ontoereikend.

Figuur 3: Overzichtsplan van de proefputten (ARCHEBO bvba, 2021).

Gemotiveerd advies

Het gemotiveerd advies is gebaseerd op basis van het verslag van resultaten na een door ARCHEBO bvba op 25 mei 2021 uitgevoerd proefputtenonderzoek. De vaststellingen over de aan- of afwezigheid van archeologische sites en hun aard worden geconfronteerd met de door de initiatiefnemer voorgenomen bodemingrepen. Op basis van deze confrontatie motiveert het advies of er maatregelen nodig zijn, welke deze zijn, en wat hun uitvoeringswijze is.

Op basis van de verzamelde gegevens uit het vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van een proefputtenonderzoek, wordt er **geen** archeologisch vervolgonderzoek in de vorm van een vlakdekkende opgraving aanbevolen binnen de grenzen van het onderzoeksgebied. Er werd tijdens het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem, in de vorm van een proefputtenonderzoek, slechts twee archeologische sporen aangetroffen. Over het algemeen vertonen de werkputten evenwel een zeer grote graad van recente verstering. Op basis hiervan is te concluderen dat de potentiële kenniswinst van het terrein naar vervolgonderzoek laag is en dus kosten-baten gezien ontoereikend.

De geplande werken zullen het archeologisch niveau plaatselijk verstoren, maar gezien het ontbreken van archeologisch potentieel van het terrein, is het niet opportuun om verder archeologisch onderzoek te adviseren. Daarom stelt ARCHEBO bvba voor om het terrein definitief vrij te geven.

Conclusie

Het uitgevoerde vooronderzoek is volledig. Alle relevante beschikbare bronnen zijn geraadpleegd.

Er dient geen verder archeologisch onderzoek te gebeuren in welke vorm dan ook.

Deze nota ontslaat de opdrachtgever, noch de aannemer van de geplande werken, niet van zijn verplichting om tijdens de bouwwerken rekening te houden met de wettelijke archeologische meldingsplicht indien er alsnog archeologische resten aan het licht komen.

3 FIGURENLIJST

<i>Figuur 1: Situering van het onderzoeksgebied op GRB-basiskaart (Geopunt, 2020) .....</i>	2
<i>Figuur 2: Inplantingsplan (DA+ Project, 2020) .....</i>	4
<i>Figuur 3: Overzichtsplan van de proefputten (ARCHEBO bvba, 2021). .....</i>	6